

OSAAVA FARMARI

Kassabudjetointi

Seppo Mönkkönen, Savonia-amk

Budjetoinnin perusteita

Sisältö:

1. Mikä on budjetti?
2. Mihin budjetointia tarvitaan?
3. Erilaiset budjetit – eri käyttötarkoitukset
4. Budjetin laadinta ja seuranta
5. Havaintoja budjetoinnin opinnoista

1. Mikä on budjetti?

- Budjetoinnilla tarkoitetaan perinteisesti tulojen ja menojen arviointia tulevalle ajanjaksolle
- Budjetti on yrityksen/organisaation tiettynä ajanjaksona toteutettavaksi tarkoitettu rahamääräinen suunnitelma
- Budjetin tärkein tehtävä on ennakoida tulevaa toimintaa ja siihen liittyvää rahaliikennettä
- Budjetin muoto voi vaihdella paljonkin erilaisten tarpeiden ja tavoitteiden vuoksi

2. Mihin budjettia tarvitaan?

- Budjetti on keskeinen väline **tavoitteiden** määrittelyssä
- Budjetti on keskeinen **vastuunjaon ja motivoinnin** väline
- Budjetti **ohjaa** rahaliikenteen hoitoa
- Budjetin avulla voidaan asettaa eri toimintoja ja hankkeita **tärkeysjärjestykseen**
- Pelkkä budjetointi on kuitenkin hyödytöntä ilman tehokasta seuranta, korjaamista ja analyysiä

3. Erilaiset budjetit (1/3)

- **Tulosbudjetti** (=Tulossuunnitelma) on tuloslaskelman ennakointia esim. liiketoimintasuunnitelman osana
- Tulosbudjetti pitää useimmiten sisällään useita osabudjetteja, esim.
  - Myyntibudjetti
  - Ostobudjetti
  - Valmistusbudjetti
  - Markkinointibudjetti
  - Palkkabudjetti
  - Rahoitusbudjetti (lyhennykset ja korot)
  - Verosuunnitelma
- Tulosbudjetin tärkein tehtävä on ennakoida tulevaa kannattavuutta ja tuloksentekeykyä

Esimerkki

Lähde: Yritystutkimus ry

YRITYSTUTKIMUSNEUVOTTELUKUNTA

TULOSSUUNNITELMA

T2

Päivämäärä

Yritys	Sähköpostiosoite	Laatija	Puhelinnumero
--------	------------------	---------	---------------

	Toteutunut tilikausi		Ennuste 1		Ennuste 2		Ennuste 3	
	1 000 e	%	1 000 e	%	1 000 e	%	1 000e	%
1 LIIKEVAIHTO								
2 Liiketoiminnan muut tuotot +								
3 LIIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ =		100,0		100,0		100,0		100,0
4 Aine- ja tarvikekäyttö -								
5 Ulkopuoliset palvelut -								
6 Henkilöstökulut -								
7 Liiketoiminnan muut kulut -								
8 Valmisteveraston lisäys/vähennys +/-								
9 KÄYTTÖKATE =								
10 Suunnitelman mukaiset poistot -								
11 LIIKETULOS =								
12 Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista +								
13 Muut korko- ja rahoitustuotot +								
14 Korkokulut ja muut rahoituskulut -								
15 Välittömät verot -								
16 NETTOTULOS =								
17 Satunnaiset tuotot +								
18 Satunnaiset kulut -								
19 KOKONAISTULOS =								

20 HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN								
---------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

3. Erilaiset budjetit (2/3)

- **Investointi- ja rahoitusbudjetti** tehdään yleensä suuremman investointiprojektin yhteydessä, johon haetaan ulkopuolista rahoitusta
- Koostuu kahdesta osasta: Investoinnin kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma
- Lisäksi yleensä käyttöpääoman lisäys ja rahoitustarve
- Linkittyy usein laajempaan tuotannon kehityssuunnitelmaan

Esimerkki

Lähde: Yritystutkimus ry

YRITYSTUTKIMUSNEUVOTTELUKUNTA

INVESTOINTISUUNNITELMA T1

Päivämäärä

Yritys	Sähköpostiosoite
Laatija	Puhelinnumero
Hanke	Aloittamisajankohta
	Arvioitu valmistuminen

PÄÄOMANTARVE

1 000 e

1 Maa- ja vesialueet	m ²	
2 Rakennukset ja rakennelmat	m ³	m ²
3 Koneet ja kalusto		
4 Muut		
5 Käyttöpääoman lisäys		
6 Pääomantarve yhteensä		0,00

RAHOITUS

Oma rahoitus	
7 Omistajien sijoitukset	
8 Tulorahoitus	
9 Muu oma rahoitus	
10	
Vieras rahoitus	
11 Luotonantaja	
12	
13	
14 Arvonlisäverovähennys	-
15 Avustukset (kohtiin 1-4)	
16 Rahoitus yhteensä	0,00
17 Investoinnin aikaansaama liikevaihdon lisäys/vuosi	

3. Erilaiset budjetit (3/3)

- **Kassabudjetti** on lyhyen aikavälin rahaliikennesuunnitelma
- Kassabudjetin tärkein tehtävä on varmistaa yrityksen jatkuva **maksuvalmius** eli kyky hoitaa laskut ajallaan
- Lisäksi voidaan ennakoida rahaliikennettä ja tehdä tarvittavia järjestelyjä ajoissa
- HUOM! Kassabudjetti ei suoraan kerro kannattavuudesta
- Voidaan jaksotella esim. 3kk, 1kk, 1vko jaksoihin
- Ominaisuus: Jakson loppukassa siirtyy seuraavan kauden alkuun (vastaa pankkitilin saldoa)

Esimerkki (tarkempi kuva sovelluksessa)

Kassameno/-tulo	alv%	Tammii	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu	Yhteensä	Vertailu
Alkukassa		16000	19511	14115	34304	27351	31304	35781	38033	30729	27893	25604	18338		tieto
Kassatulo: Maidon myynti	14	13200	13800	12800	12800	13200	13200	13200	12000	12800	13600	13600	13600	157800	143200
Maidon tuet		2640	2560	2560	2560	2640	2640	2640	2400	2560	2720	2720	2720	31360	29200
Välitysvasikat ja teuraat	24		1200	400	200	1200		100	400	750	300	2000		6550	5560
Pelto- yms. suorat tuet						3900	2600				12800	4000	11900	35200	36700
Muut tulot (urakointi)	24		200		400								400	1000	677
Alv.n ja muu veronpalautus				3450						500				3950	2333
Korko yms. tulot								500						500	322
Lainojen nostot														0	0
Metsätulot	24			12000										12000	0
Yksityistalouden tulot		120	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120	1440	1555
Myyntien alv 24 %		0	336	2976	144	288	0	24	96	180	72	480	96	4692	1497
Myyntien alv 14 %		1848	1932	1792	1792	1848	1848	1848	1680	1792	1904	1904	1904	22092	20048
Käytettävissä olevat kassavarat		33808	39659	50213	52320	50547	52212	53713	54729	49431	59409	50428	49078	276584	241092
Kassamenot: Rehut	14	6400	4400	4400	4400	4000	4000	4000	4000	4400	4400	6400	6400	57200	54500
Eläinten hankinta	24											6500		6500	0
Eläinlääkintä	10	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	3600	3500
Siemennys	24	330	330	330	330	330	330	330	330	330	330	330	330	3960	4220
Muut kotieläintal. menot	24	560	560	560	560	560	560	560	560	560	560	560	560	6720	6554
Sähkömenot	24	600	600	600	500	500	400	400	400	500	500	600	600	6200	6234
Poltto- ja voiteluaineet	24				3500			2500	500		2600			9100	8976
Pellon vuokra												4900		4900	4900
Lannoitteet ja kalkki	24						1800						6800	8600	7233
Siemenet ja kasvinsuojelu	24			1300		2370								3670	3456
Palkkausmenot														0	0
Ostettu urakointi	24											3900		3900	2760
Korjaus- ja huoltomenot	24	300	300	300	1000	1000	1000	1000	1000	1000	300	300	300	7800	7745
Myel ja mata			3600		200	3600					3600			11000	10522
Muut vakuutukset										100			2900	3000	2900
Muut vuotuiset menot	24	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	4800	2156
Muut menot alv 0%						400	400	400	400					1600	899
Rakennus- ja salaojitusinvest.	24								7000	7000	6000			20000	0
Koneiden hankinta	24		6700											6700	12340
Lainojen korot		65	65	65	614	64	64	64	64	63	593	63	63	1847	2000
Lainojen lyhennys		890	890	890	6390	890	890	890	890	890	6390	890	890	21680	21680
Metsätalouden menot	24								500				120	620	1233
Yksityistalouden menot		3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000	36000	35000
Ostojen alv 10 %		30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	360	350
Ostojen alv 14 %		896	616	616	616	560	560	560	560	616	616	896	896	8008	7630
Ostojen alv 24 %		526	2134	838	1510	1238	1078	1246	2446	2350	2566	3022	2158	21108	15098
Arvonlisäveron maksu														0	0
Ennakkoverot ja jälkiverot			1620	2280	1620		1620		1620		1620		1620	12000	10000
Kassamenot yhteensä		14297	25545	15909	24970	19242	16432	15680	24000	21539	33805	32091	27367	270873	231886
Kassatulo - kassamenot		3511	-5397	20189	-6954	3954	4476	2252	-7304	-2837	-2289	-7267	3373	5711	9206
Loppukassa		19511	14115	34304	27351	31304	35781	38033	30729	27893	25604	18338	21711	21711	

4. Budjetin laadinta ja seuranta

- Kassabudjetin tarkoitus on ennustaa **riittäväällä tarkkuudella** tulevaa rahaliikennettä
- **Ei kannata juuttua** vähämerkityksellisiin kohtiin tai euromäärältään pilkuntakkoihin summiin
- Eurojen lisäksi tulisi kirjata ylös tärkeimpien tulojen ja menojen **määrät ja yksikköhinnat**
- Kaikkia tietoja ei yleensä voi johtaa menneestä kirjanpidosta (esim. verot, yksityistalous, lainaohjelmat)
- Budjettia tulee **seurata ja korjata** tarpeen mukaan
- Tärkeitä ei ole saada koko vuotta täydellisesti ennustettua, vaan aktiivinen täydennys tiedon karttuessa

5. Havaintoja budjetoinnin opinnoista

- Aluksi on tärkeää hahmottaa budjettiyksikön toiminta ja kaikki siihen liittyvä rahaliikenne
- Aiempaan kirjanpitoaineistoon perehtyminen => täydentävät tiedot muualta
- Tulevan budjettikauden muutokset, mitä ne on?
=> ohjaus ja vertaiskeskustelut
- Sopivan varovaisuustason suunnittelu
- Haasteellisimpia: Lainatiedot, verotiedot, yksityiskäyttö, muut yritystoiminnan ulkopuoliset tulot
- Yritystoiminnan ja yksityistalouden rahaliikenteen erottaminen eri tileille
- Jatkossa kirjanpidon tarkentaminen: tilit, määrät, yksikköhinnat

OSAAVA FARMARI

Kiitos!

Tietoa tulevista koulutuksista

www.osaavafarmari.fi

Meidät löytää myös Facebookista ja Instagramista!

